

ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

นฤมล เชิดงาม

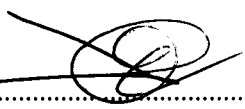
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

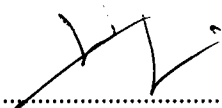
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ นฤมล เจริงาม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
วันที่ 4 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก ดร.สมุท ชำนาญ และ นายสาคร นิยมบุญเจือ ที่ช่วยกรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ แก่ใจเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยให้มีคุณภาพ และขอกราบขอบพระคุณท่านผู้บริหาร คณะครูผู้ปฏิบัติการสอนสอน โรงเรียนในอำเภอมโนรมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความสะดวกและช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้าที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุน ให้กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้และขอขอบพระคุณผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการทำงานนิพนธ์จนสำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์ระดับสูงฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และครู-อาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

นฤมล เชิดงาม

57970027: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ทักษะในการบริหารงาน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2

นฤมล เชิดงาม: ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2 (ADMINISTRATIVE SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY SCHOOLTEACHERS IN PHANOM SARAKHAM DISTRICT UNDER THE CHACHOENGSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ประยูร อิมสวัสดิ์, กศ.ด. 90 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติการสอนโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2 ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .61-.90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญเขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยรวม และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเทคนิควิธี และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

57970027: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ADMINISTRATIVE SKILLS/ CHACHOENGSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

NARUEMON CHERDNGAM: ADMINISTRATIVE SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY SCHOOLTEACHERS IN PHANOM SARAKHAM DISTRICT UNDER THE CHACHOENGSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISOR: PRAYOON IMSAWASD, Ed.D. 90 P. 2017.

The purposes of this study were to investigate and to compare administrative skills of school administrators as perceived by school teachers under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2, as classified by work experience, educational qualifications, and types of school. Based on Krejcie and Morgan's Sample Size Table (1970, pp. 607-610), the sample of the study, derived by means of stratified random sampling, consisted of 214 school teachers. A 5-level rating scale questionnaire with the discriminating power between .61-.90 and with the reliability at .98 was used as an instrument for data collection. Mean, standard deviation, *t*-test, One-way ANOVA, and Scheffe's paring comparison method were statistical devices employed for the data analysis.

The findings revealed as follows:

1. The administrative skills of school administrators as perceived by school teachers under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2, both as a whole and in each particular aspect, were found at a high level.
2. The administrative skills of school administrators as perceived by school teachers under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2, classified by work experience, both as a whole and in each particular aspect, were found statistically significant different at the level of .05, except in the aspect of Technical Skills, in which non-significant difference was found.
3. The administrative skills of school administrators as perceived by school teachers under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2, classified by educational qualifications, both as a whole and in each particular aspect, namely Technical Skills, Human Skills, and Conceptual Skills were found statistically significant different at the level of .05.
4. The administrative skills of school administrators as perceived by school teachers under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2, classified by types of school, as a whole, and in the aspect of Human Skills, were found statistically significant different at the level of .05. However, in the aspects of Technical Skills and Conceptual Skills, non-significant differences were found.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2	9
สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	16
บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา.....	19
ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	26
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การจัดกระทำข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
สรุปผล	60
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก	75
ภาคผนวก ข	79
ภาคผนวก ค	85
ประวัติย่อของผู้วิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้ปฏิบัติการสอน โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2	41
2	จำนวนและร้อยละของครูผู้ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน	46
3	จำนวนและร้อยละของครูผู้ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา.....	46
4	จำนวนและร้อยละของครูผู้ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2 จำแนกตาม ประเภทของ โรงเรียน	47
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2 โดยรวมและรายด้าน	47
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2 ด้านเทคนิควิธี โดยรวม และรายข้อ	48
7	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงาน ของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อ.....	51
8	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จังหวัด 2 ด้านความคิดรวบยอด โดยรวม และรายข้อ	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	53
<p>คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน.....</p>	
10	54
<p>การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน</p>	
11	55
<p>การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะในการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน</p>	
12	56
<p>การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะในการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม ด้านความคิดรวบยอด ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน</p>	
13	56
<p>การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม โดยรวม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน</p>	
14	57
<p>คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา</p>	
15	58
<p>การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา.....</p>	
16	58
<p>คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน.....</p>	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน.....	58
18	ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	86
19	ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	89

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่าการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 22)

รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศครั้งสำคัญ ทั้งระบบการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษา การกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ต้องการสร้างคนไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) นั้นได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ว่าการพัฒนาคุณภาพของคนและการคุ้มครองทางสังคม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต

รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามัคคีและมีความรักชาติตลอดจนมีจิตสำนึกความเป็นไทย

ในการดำเนินการจัดการศึกษา ผู้ที่มีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญที่สุดในการพาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามแผนดำเนินงานก็คือ ครู แต่ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดก็คือ ผู้บริหาร โรงเรียน (สมชาย เทพแสง, 2544, หน้า 14) การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลาย ๆ ประการ เช่น สภาพของโรงเรียน สภาพของชุมชน คุณภาพของครู และการเข้าใจหน้าที่ตามกระบวนการบริหาร ตลอดจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและหน้าที่ของตนเองต่อองค์กร ต่อหน่วยงาน ต่อบุคคลและต่อกลุ่ม เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างเหมาะสม ดังนั้นอุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่ง อย่างหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา คือ การขาดภาวะผู้นำอย่างเข้มแข็งและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารระดับต่าง ๆ ทั้งผู้นำระดับสูงและผู้นำระดับกลาง แต่อย่างไรก็ตาม องค์กรต่าง ๆ ของไทยยังขาดวิสัยทัศน์การบริหาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์และคิดที่จะตัดสินใจทำอะไรใหม่ ๆ ที่มีความแปลกแตกต่างไปจากแผนนโยบายเดิมหรือแนวปฏิบัติเดิม ๆ ที่เคยทำมา (จันทราณี สงวนนาม, 2545, หน้า 123)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญต่อบทบาทของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมากที่สุด ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่องานทุกอย่างในโรงเรียนและความสำเร็จของโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ (สมชัย วุฒิปรีชา, 2530, หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 33) กล่าวถึง ความสำคัญของผู้บริหารการศึกษาว่า “สมรรถภาพของผู้บริหารเป็นดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหาร การที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การจัดการศึกษามีความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะผู้บริหารเป็นเสาหลักที่สำคัญอย่างยิ่งของหน่วยงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนผลงานของส่วนรวม ดังนั้น คุณภาพและบทบาทของผู้บริหารจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งส่งผลกระทบต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นจำนวนมาก”

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการบริหารสถานศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ พบว่า ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อการดำเนินการบริหารให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของแคทซ์ (Katz, 1971, pp. 55-58) กล่าวว่าต้องมีทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical skills) หมายถึง ทักษะที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมเฉพาะอย่างซึ่งเกี่ยวกับวิธีการกระบวนการ และเทคนิค อาศัยความรู้

ในการปฏิบัติและวิเคราะห์ปัญหาได้ รู้จักการใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skills) หมายถึง ทักษะในความสามารถที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นได้ เพราะผู้บริหาร โรงเรียนต้องทำงานสัมพันธ์กับคนอื่นหลายประเภท จึงต้องเข้าใจความต้องการของบุคคล ดังกล่าว และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skills) หมายถึง ทักษะที่สามารถเข้าใจหน่วยงานของตนเองในทุกลักษณะ และเห็นความสัมพันธ์ของหน่วยงานของตนที่มีต่อหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ทักษะการบริหารทั้ง 3 ด้าน จะเห็นว่ามีผลสำคัญต่อผู้บริหารเป็นอย่างมาก ผู้บริหารจึงต้องรู้ เข้าใจ และนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม เพื่อให้ภารกิจทั้ง 4 งานในโรงเรียน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 107)

สภาพการณ์การจัดการศึกษาของอำเภอพนมสารคาม มีโรงเรียนขนาดเล็กหลายโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่ อยู่ในชุมชนไม่เข้มแข็งสถานศึกษาแต่ละแห่งขาดแคลนงบประมาณ มีจำนวนครูสอนไม่ครบชั้น และสอนไม่ตรงตามเอกวิชา วัสดุครุภัณฑ์ สื่อเทคโนโลยี ตลอดจนอุปกรณ์ที่จำเป็นที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ความต่างระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต่างกันเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีฐานะยากจน สภาพสังคมโดยทั่วไปเป็นลักษณะของสังคมชนบท และพบว่าอัตราการเรียนต่อของนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษาจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษา มีอัตราการเรียนต่อในระดับต่ำ จากรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 พบว่าคะแนนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2557, หน้า 15) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดการวางแผนในการทำงาน ที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม โดยเฉพาะ โรงเรียน ที่มีผลการเรียนต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากผู้บริหาร โรงเรียนขาดทักษะการบริหารงาน

จากสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในอำเภอพนมสารคาม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ทักษะการบริหารงานของผู้อำนวยการ โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลและนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผนและปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคามต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน

คำถามของการวิจัย

1. ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่

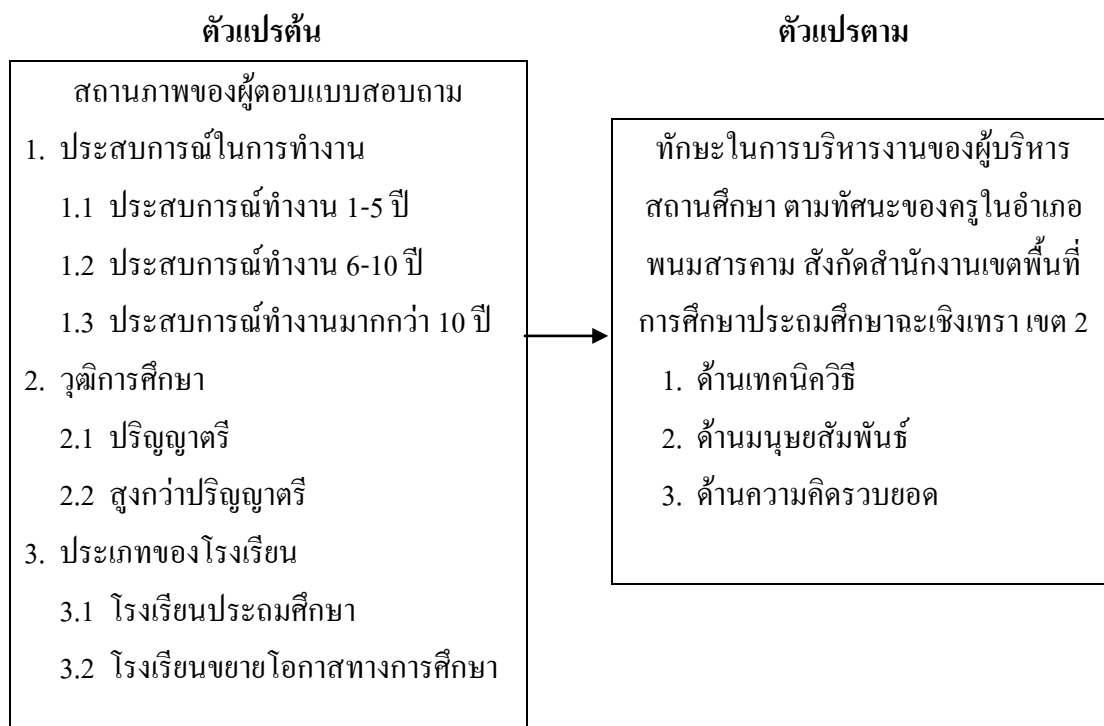
สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน
2. ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน
3. ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดเกี่ยวกับทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีของแคทซ์ (Katz, 1971, pp. 55-58) เกี่ยวกับทักษะที่สำคัญของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้านเทคนิควิธี

(Technical skill) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) และด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skill)
 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลความรู้จากผลการวิจัย ไปปรับปรุงพัฒนาทักษะในการบริหารงานของตนเอง ให้สามารถบริหารจัดการหน่วยงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพงานด้านการจัดการศึกษา การพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำความรู้จากผลการวิจัย มาเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาบุคลากรระดับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาทักษะในการบริหารงานของบริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 แนวคิดทฤษฎีของแคทซ์ (Katz, 1971, pp. 55-58) ใน 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skill)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอน ในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ปีการศึกษา 2557 จาก 46 โรงเรียน จำนวน 488 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ผู้วิจัยทำการเทียบสัดส่วนจากกลุ่มประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนประถมศึกษา 171 คน และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 43 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามประเภทของโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.1.1 ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี

3.1.1.2 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี

3.1.1.3 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ประเภทของโรงเรียน

3.1.3.1 โรงเรียนประถมศึกษา

3.1.3.2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ใน 3 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านเทคนิควิธี
- 3.2.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 3.2.3 ด้านความคิดรวบยอด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงาน หมายถึง การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นที่ยอมรับของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป

2. ทักษะการบริหารงาน หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ในการแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ปฏิบัติการสอนที่สังเกตได้ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ทักษะด้านเทคนิควิธี หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ในการแก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ที่จะใช้ความรู้ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการ กระบวนการขั้นตอนหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่

2.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะปฏิบัติตนร่วมกับครูในโรงเรียน เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้ครูทำงานของตนเองอย่างเต็มที่และทุ่มเทให้กับโรงเรียนที่เขาสังกัดอยู่ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการทำงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนในทางที่พึงประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์เพื่อการบริหาร

2.3 ด้านทักษะด้านความคิดรวบยอด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจระบบ การปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบการบริหาร โครงสร้างงาน โครงสร้างตำแหน่ง และนโยบายของโรงเรียนอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่เข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อำเภอพนมสารคาม จำแนกได้ ดังนี้

3.1 ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สายการสอนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี

3.2 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สายการสอนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี

3.3 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สายการสอนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี

4. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหาร โรงเรียนและครูปฏิบัติการสอน โรงเรียน ในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้แก่ ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

4.1 ปริญญาตรี หมายถึง ปริญญาบัตรที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูปฏิบัติการสอน ได้รับในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

4.2 สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง ปริญญาบัตรที่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูปฏิบัติการสอน ได้รับสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป

5. ประเภทของโรงเรียน หมายถึง ความแตกต่างในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

5.1 โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา โดยไม่ได้เข้าร่วมโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

5.2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

6. ครูปฏิบัติการสอน หมายถึง บุคลากรสายการสอนที่ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 หมายถึง การจัดแบ่งพื้นที่การจัดการศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2 ออกเป็น 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสนมชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ อำเภอพนมสารคาม อำเภอแปลงยาว อำเภอราชสาส์น อำเภอบางคล้า และอำเภอคลองเขื่อน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2
2. สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
4. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา
5. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2, 2557, หน้า 5) มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน
ในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ และกำกับ
ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม
สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
และสถาบันอื่น ที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่
การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้าน
การศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีได้ระบุให้เป็นที่
ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2, 2554, หน้า 1)

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นองค์กรในการส่งเสริม
สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บนพื้นฐานของความเป็นไทย ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา
และเป็นกลไกขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล

พันธกิจ

พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นไทย และมีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสากล ด้วยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

1. จัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรมตามวิถีชีวิตความเป็นไทย อยู่บนพื้นฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การอ่าน เขียน การคิดวิเคราะห์ และเข้าสู่การแข่งขันระดับสากล
3. พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีในการจัดการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานอย่างมืออาชีพ
4. พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการ โดยเน้นการกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่าย
5. พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์

จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 จึงกำหนดกลยุทธ์ ปีงบประมาณ 2557 จำนวน 6 กลยุทธ์ ที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและห่างไกลยาเสพติด

กลยุทธ์ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและลดอัตราการออกกลางคันให้เป็นศูนย์ โดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง

กลยุทธ์ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ 6 สานฝันร่วมมือส่งเสริมภาคใต้

จุดเน้น ปี พ.ศ. 2557

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดเน้นการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1. นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญ และความสามารถทางวิชาการ เพื่อพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Students' competencies)

1.1 นักเรียนปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่สมดุล เหมาะสมกับวัย และเรียนรู้อย่างมีความสุข

1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

1.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา ด้านคำนวณและด้านการใช้เหตุผล

1.4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

1.5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีสมรรถนะในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

1.6 นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์อย่างน้อย 2 ภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เหมาะสมตามช่วงวัย

2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม (Students' characteristics & social skills)

2.1 นักเรียนระดับประถมศึกษา ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2.2 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะการแก้ปัญหา และอยู่อย่างพอเพียง

2.3 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความมุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน และสามารถปรับตัวเข้ากับพหุวัฒนธรรม บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

3. นักเรียนมีความต้องการพิเศษ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มศักยภาพ (Students with special needs)

3.1 เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคลรูปแบบที่หลากหลาย

3.2 เด็กด้อยโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และอัตลักษณ์แห่งตน

3.3 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา กีฬา ดนตรี และศิลปะ

3.4 นักเรียนที่เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการ องค์กรเอกชน และสถานศึกษาทางเลือก ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

3.5 เด็กกลุ่มที่ต้องการการคุ้มครองและช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ ได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือเยียวยา ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Continuous professional development)

1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน และพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก

1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด และสามารถจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในการสื่อสาร อย่างน้อย 1 ภาษา

1.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนาระบบแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจ และแสดงศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ (Incentives and rewarding system)

2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณวุฒิ

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจได้รับการจูงใจในการพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ

2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีผลงานการสอนที่แสดงศักยภาพการสอนอย่างมืออาชีพ เป็นเชิงประจักษ์ และได้รับการเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม

3. การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม (Professional ethics)

3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

3.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณ และอุดมการณ์ที่มุ่งพัฒนาการศึกษาของชาติ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีทักษะในการเข้าถึงและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน (Participation and accountability)

1.1 สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก และที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้รับการแก้ไข แทรกแซง ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม เพื่อยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นผู้ประสานงานหลัก เพื่อให้โรงเรียนทำแผนพัฒนาเป็นรายโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครองชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 สถานศึกษา บริหารจัดการ โดยมุ่งการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ สูงสุดของนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการและสังคม

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเข้มแข็ง โดยมุ่งการมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียนสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการและสังคม

1.4 องค์กรคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดำเนินการ และติดตามประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็ง เพื่อประโยชน์สูงสุด คุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

2. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามระดับมาตรฐาน (Management with quality and standards)

2.1 สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามระดับมาตรฐานที่สูงขึ้นเทียบเคียงกับประเทศ ผู้นำด้านคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามระดับมาตรฐานที่สูงขึ้น เทียบเคียงกับประเทศผู้นำด้านคุณภาพการศึกษา ในภูมิภาคอาเซียน

สภาพภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษา โดยสนับสนุนส่งเสริมบทบาทสถานศึกษาในการเป็นนิติบุคคล สามารถปฏิบัติภารกิจในการบริหารจัดการงานวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยบริหารจัดการครอบคลุมในท้องที่ 7 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอพนมสารคาม สนามชัยเขต ท่าตะโกชัย แปลงยาว บางคล้า ราชสาส์น และอำเภอคลองเขื่อน โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีจำนวน 46 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 41 โรงเรียน และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ตามความมุ่งหมายของกฎกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนทั่วประเทศมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีที่โรงเรียนในสังกัดต้องมีมติที่จะใช้เป็นมาตรฐานกลางร่วมกัน สำหรับเป็นแนวทางการช่วยเหลือทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญและภารกิจในการจัดการศึกษา ที่ต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด และเพื่อเป็นกรอบแนวทางให้กับโรงเรียนใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ บนพื้นฐานของความหลากหลายและแตกต่างกันตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนนั้น และเพื่อเป็นเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และทบทวน คุณภาพโรงเรียนในเขตพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, 2552, หน้า 3)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหาร

“การบริหาร” มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมาย ซึ่งล้วนแต่มีความหมาย และทัศนะ โดดเดี่ยวกัน ดังนี้

ไพบุลย์ สุขเจริญ (2548, หน้า 10) ให้ความหมายของการบริหารไว้ คือ กิจกรรมที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมมือกันในการดำเนินการ โดยนำทรัพยากรทางบริหารมาประกอบตาม กระบวนการบริหาร เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

ชนิตา ยินดีสุข (2550, หน้า 19) การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันในการดำเนินการ โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรทางการบริหาร อย่างเหมาะสมถูกต้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

จิรพงษ์ เขตราพรรณ (2552, หน้า 12) ให้ความเห็นว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันของกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ประหยัด คุ่มค่า โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรอย่างเหมาะสม

ซิมอน (Simon, 1976, p. 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน

เซอร์จีเวนิ (Sergiovanni, 1980, p. 5) ให้ความเห็นว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงาน ร่วมกันกับบุคคลอื่น หรือโดยผู้อื่น และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของ การบริหาร ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหาร เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป
2. ร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง
3. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การร่วมกัน
4. ใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

ดังนั้น การกระทำกิจกรรมใด ๆ ที่ต้องใช้คนหลาย ๆ คน ร่วมกันทำ หากจะให้บังเกิดผลดี และมีประสิทธิผล ต้องมีการบริหารที่ดี นั่นคือ ผู้บริหารและผู้ร่วมงานในหน่วยงานต้องพยายาม ใช้ทรัพยากรให้มีประโยชน์มากที่สุดและจงใจให้ผู้ร่วมงานใช้ความสามารถมากที่สุด

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมมือกัน ในการดำเนินการกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ใช้กระบวนการอย่างมีระบบ

ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน
อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารการศึกษา

นักการศึกษาได้ให้ความหมายและทัศนะของการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

ดร. สุนทรายุทธ (2543, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน ให้มีความสามารถ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ส่วนในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจนั้น ต้องการให้เป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน

ธานี ชันบุญ (2551, หน้า 13) ให้ความเห็นว่า การบริหาร หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ ความคล่องแคล่ว ว่องไว ถูกต้อง ในการบริหารงานของผู้บริหาร ที่แสดงว่าเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ สามารถบริหารและนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยสามารถแสดงออกได้ทางร่างกาย สติปัญญา เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

อภิษดา มะกรครรภ (2553, หน้า 16) ให้ความเห็นว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันของบุคคลฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา ในการที่จะพัฒนาเยาวชน ประชาชน และสมาชิกของสังคมให้เจริญก้าวหน้าและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ไพรินทร์ พาระตะ (2555, หน้า 13) การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศิลปะ กระบวนการทำงาน หรือการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินงานในองค์กรทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

กู๊ด (Good, 1973, p. 21) ได้อธิบายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การควบคุมดูแล และการจัดการด้านการบริหาร โรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน งานธุรการ งานที่เกี่ยวข้องกับตัวครูและนักเรียน ตลอดจนบุคลากรอื่น ๆ งานจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การปฏิบัติตามหลักสูตร การจัดวิธีสอน การบริหารวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและการแนะแนว

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันของบุคคลหลาย ๆ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควบคุมดูแล และการจัดการด้านการบริหารโรงเรียน ใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาพัฒนาเยาวชน ประชาชน และสมาชิกของสังคมให้เจริญก้าวหน้า และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารโรงเรียน

มีผู้ให้ความหมาย และแสดงทัศนะของการบริหารโรงเรียน ไว้ดังนี้

ไพบุลย์ สุขเจริญ (2548, หน้า 11) ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการตัดสินใจสั่งการในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานทุกด้านของโรงเรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษามากที่สุด

ชนิตา ยินดีสุข (2550, หน้า 27) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหารโรงเรียน คือ กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มคน หรือผู้บริหาร เพื่อให้การบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การบริหารโรงเรียน แม้จะอยู่ในหน่วยงานที่ไม่ใหญ่โตนัก แต่ลักษณะของงานมีขอบเขตกว้างขวางและมีการจัดแบ่งหมวดหมู่ของการบริหารตามลักษณะของงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำไว้ต่าง ๆ ตามที่นักวิชาการบริหารการศึกษาหลายคนได้ แบ่งงานบริหารโรงเรียนออกเป็นด้านต่าง ๆ

จำลอง วารี (2550, หน้า 20) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียน คือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือ มอบหมายให้เป็นหัวหน้าหน่วยงาน และเป็นผู้ที่สามารถดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุ เป้าหมายได้

อภิษดา มะกรครรภ (2553, หน้า 17) ให้ความเห็นว่า การบริหารโรงเรียน คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยใช้กระบวนการบริหาร เพื่อให้งานทุกด้านของโรงเรียนบรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้น การบริหารเพื่อพัฒนางานของ โรงเรียนจึงหมายถึงกระบวนการให้บริการด้านการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนางานของ โรงเรียนประสบความสำเร็จ

กู๊ด (Good, 1973, p. 21) แสดงทัศนะว่า การบริหารโรงเรียนเป็นการวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และจัดการในเรื่องที่เกี่ยวกับงาน หรือกิจการในโรงเรียน รวมทั้งการบริหารธุรกิจโรงเรียน โดยมุ่งให้บรรลุตามจุดหมายของการศึกษาที่วางไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน โปรแกรมการศึกษา โปรแกรมด้านกิจกรรมต่าง ๆ หลักสูตรวิธีการสอน วัสดุอุปกรณ์ และการแนะแนว

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารงานโรงเรียน คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยใช้กระบวนการการบริหาร ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม เพื่อสร้าง และพัฒนาสมาชิกให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา

จันทนา เจริญผล (2554, หน้า 22) กล่าวว่า บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ

1. หน้าที่ต่อสถานศึกษา หมายถึง บุรณะซ่อมแซมให้สถานศึกษาเป็นที่น่าอยู่น่าอาศัย
2. หน้าที่ต่อผู้สอน หมายถึง ดูแลเอาใจใส่ ส่งเสริมให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข
3. หน้าที่ต่อผู้เรียน หมายถึง ดูแลให้ได้รับการบริการอย่างดีที่สุด
4. หน้าที่ต่อผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเชื่อมั่นและไว้วางใจ

5. หน้าที่ต่อชุมชน หมายถึง สถานที่ที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เพราะชุมชนสามารถเป็นกระบอกน้ำให้แก่สถานศึกษาเป็นอย่างดี แอนเดอร์สัน และแวนดิกกรี (Anderson & Van Dyke, 1963, p. 121) ได้เสนอบทบาทไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตร
2. ศึกษาและให้ความรู้ในทางทฤษฎีการศึกษาแก่บรรดาครู และผู้สนใจ
3. จัดโครงการการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และประเทศ
4. เปิดบริการแนะแนวขึ้นในโรงเรียน หรือสถานศึกษา
5. จัดบริการต่าง ๆ ขึ้นในสถานศึกษา เช่น บริการสุขภาพ การรับ-ส่งนักเรียน และโครงการอาหารกลางวัน
6. จัดการเกี่ยวกับการดำเนินงานของห้องสมุด และเครื่องอำนวยความสะดวกในการสอน
7. ร่วมมือในการคัดเลือกครู และจัดสายงานที่ทำให้การดำเนินงานของคณาจารย์เป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด
8. พัฒนาวิธีการที่ทำให้ขวัญ และกำลังใจของคณาจารย์ดี และความประพฤติของนักเรียนเรียบร้อย
9. พัฒนา และรักษาขวัญใจและกำลังใจของคณาจารย์ให้ดีตลอดไป
10. พัฒนาโปรแกรมการฝึกหัดครูในสถานศึกษา
11. พัฒนาโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อนักเรียนทุกคน
12. วางแผนการจัดการเรียนการสอน ทั้งเป็นวันและประจำปี
13. พัฒนาวิธีการรักษาระเบียบ และงานธุรการประจำวัน เพื่อให้บริการคล่องตัวทั้งในด้านการศึกษา และด้านธุรกิจ
14. เปิดโอกาสให้ผู้นำในหมู่บ้านเข้ามาร่วมกิจกรรมในสถานศึกษาบ้างตามสมควร

15. ชี้แจงโปรแกรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาในชุมชน ผู้ตรวจสอบสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาได้ทราบ

16. ร่วมมือประสานงานในการจัดกิจกรรมการศึกษาให้แก่เด็กหนุ่มสาวในชุมชน

17. จัดการ และให้คำแนะนำในการรักษาอาคารเรียน และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของโรงเรียน

18. ร่วมมือในการวางแผนเกี่ยวกับการสร้างอาคารในอนาคต

19. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษา

20. ยอมเสียสละเพื่อความก้าวหน้าทางการเรียนการสอนของสถานศึกษา

คิงบิวรี (Kingsbury, 1957, p. 216) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
2. เสริมสร้างงานให้ได้ผลสูงสุดทั้งปริมาณ และคุณภาพ
3. เป็นผู้แนะแนวทางการทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
4. เป็นผู้ติดต่อประสานงานในองค์กรเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ
5. เป็นผู้ตั้งและควบคุมงาน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบ ในการบริหารงานและการพัฒนาองค์กร งานบุคคลและงานกลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการทำหน้าที่ซึ่งนำ กำกับ ตรวจสอบ มอบหมายงาน เน้นการสื่อสาร และการจูงใจ ให้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นการเพิ่มพูนผลงาน มีนโยบายที่ชัดเจนเพื่อการพัฒนาไปสู่เป้าหมายขององค์กร

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

ตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 บัญญัติให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32)

1. งานบริหารงานวิชาการ
2. งานบริการงบประมาณและสินทรัพย์
3. งานบริหารงานบุคคล
4. งานบริหารงานทั่วไป

งานบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33-34)

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบ ในการบริหารงานวิชาการและพัฒนาองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดำเนินงานทุกอย่างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำหน้าที่สนับสนุน ช่วยพัฒนาหลักสูตรการเรียน เพิ่มแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ นำสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการพัฒนาองค์กร

งานบริหารงบประมาณและสินทรัพย์

งานบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้ง

จัดหารายได้จากการบริหารมาใช้บริหารเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

การจัดการด้านงบประมาณและทรัพย์สิน มีแนวทางสอดคล้องกับหลักกระจายอำนาจการบริหาร โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงบประมาณ (Budgeting entity) และหน่วยบริหารการเงิน (Financial entity) ให้สถานศึกษาเป็นหน่วยบริหารการเงินที่สามารถกำหนดความต้องการงบประมาณของตนเอง โดยจัดทำงบประมาณผ่านเขตพื้นที่การศึกษา และมีอิสระในการจัดการทรัพย์สินและหารายได้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ มุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการช่วยระดมทรัพยากรและการลงทุนจากแหล่งต่าง ๆ โดยมีระบบตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้ทรัพยากรเพื่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบอีกด้วย

ดังนั้น งานงบประมาณและสินทรัพย์จึงเป็นไปในลักษณะของการให้ความอิสระคล่องตัว ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการที่ใช้ในโรงเรียนเป็นฐาน ควบคู่กับระบบการตรวจสอบ เพื่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ภายใต้การบริหารจัดการทรัพยากรที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งกำหนดไว้หลายประการ เช่น จัดสรรงบประมาณรวมเป็นก้อน มุ่งที่แผนและผลงาน กำหนดมาตรฐานการจัดการทางการเงิน โดยให้มีการคำนวณต้นทุนกิจกรรม การบริหารทรัพย์สิน การจัดทำระบบบัญชีตามเกณฑ์พึงรับพึงจ่ายและจัดให้มีระบบตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ความรวดเร็ว มีขั้นตอนที่ไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองหลายขั้นตอนเกินความจำเป็น ทั้งนี้ การตัดสินใจทางงบประมาณและสินทรัพย์จะอยู่ในระดับสถานศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามากที่สุด

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน โดยมีขอบข่ายภารกิจการบริหาร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 39-40)

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ ได้แก่
 - 1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบาย
 - 1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
 - 1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ ได้แก่
 - 2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
 - 2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ

- 2.3 การโอนเงินงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
ได้แก่
- 3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ได้แก่
- 4.1 การจัดการทรัพยากร
- 4.2 การระดมทรัพยากร
- 4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์
- 4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- 4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน ได้แก่
- 5.1 การเบิกเงินจากคลัง
- 5.2 การรับเงิน
- 5.3 การเก็บรักษาเงิน
- 5.4 การจ่ายเงิน
- 5.5 การนำส่งเงิน
- 5.6 การกักเงินไว้เบิกเหลือมปี
6. การบริหารบัญชี ได้แก่
- 6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
7. การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน ได้แก่
- 7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา
- 7.2 การจัดหาพัสดุ
- 7.3 การกำหนดแบบรูปรายงานหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง
- 7.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ในสถานศึกษา มีการจัดการงบประมาณและสินทรัพย์ต่าง ๆ ภายในองค์กรให้ถูกต้องโปร่งใส มีการจัดหาและบริหารทรัพย์สินต่าง ๆ ภายในองค์กรให้ถูกต้องและโปร่งใส จัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางองค์กรจะได้รับประโยชน์

ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ให้กับองค์กรอย่างเต็มศักยภาพและมุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วม ช่วยเหลือองค์กรอย่างเต็มที่ เต็มกำลัง

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อีสระ ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ การสร้างขวัญและกำลังใจ ให้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 51)

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

สรุปได้ว่า ผู้บริหาร คือ หัวใจหลักและหัวใจสำคัญขององค์กร ดังนั้น การที่จะพาองค์กร ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้นั้น ควรดำเนินการพัฒนาด้วยความเป็นธรรม เทียงตรง โปร่งใส อ่อนน้อม ถ่อมตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และน้อมนำมาพัฒนา และแก้ไของค์กรของตนเอง ดำเนินงานภายใต้กฎระเบียบที่เป็นธรรม เห็นงานส่วนรวมสำคัญกว่างานส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลให้ การพัฒนางานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และเจริญก้าวหน้า

งานบริหารทั่วไป

งานบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กร ให้บริการ บริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลัก ในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการบริหารการศึกษา ทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยส่งเสริม การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของ งานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วม ของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 64-65)

1. การดำเนินงานธุรการ
 2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 3. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
 7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
 8. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 9. การจัดทำสำมะโนนักเรียน
 10. การรับนักเรียน
 11. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
 12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 13. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
 14. การประชาสัมพันธ์งานทางการศึกษา
 15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น
 17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 18. งานบริการสาธารณะ
 19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น
- สรุป ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาต่อองค์กร งาน บุคคล กลุ่ม เพื่อบริหารจัดการให้การดำเนินงานขององค์กรในขอบข่าย การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ขององค์กร จากหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า “ภาระงาน” ของผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นงานที่จะต้องรับผิดชอบสูง และแต่ละด้านล้วนมีรายละเอียดที่จะต้องดูแลควบคุม ทั้งยังคิดหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้ให้ความหมายของทักษะ และทักษะการบริหารไว้ ดังนี้ เนาเวรัตน์ แก้วสว่าง (2547, หน้า 52) ให้ความหมายของทักษะ หมายถึง การที่บุคคล มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีความชำนาญ เชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติงานอย่างคล่องแคล่ว ว่องไว ถูกต้อง โดยเป็นรูปของการกระทำ และเป็นที่ยอมรับ ของทุกคน

สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง (2550, หน้า 28) ให้ความหมายของทักษะ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้อย่างชำนาญ และเชี่ยวชาญ ในสิ่งนั้น ๆ เป็นที่ยอมรับเชื่อถือของบุคคลอื่น

วชิรินทรา พัฒนกุลเดช (2555, หน้า 16) ให้ความหมายของทักษะ หมายถึง ความสามารถ ของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญ และเชี่ยวชาญ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงาน ในองค์กรเกิดประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล สามารถปฏิบัติงานได้อย่างชำนาญ และเชี่ยวชาญ ถูกต้อง และเป็นที่ยอมรับของทุกคน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ

วชิรินทรา พัฒนกุลเดช (2555, หน้า 16) ให้ความหมายของทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้ใช้ความรู้ ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญในการจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่ในองค์กรให้คุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างชำนาญ จัดการทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรอย่างเป็นระบบ คุ้มค่าบรรลุ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ

การบริหารการศึกษาในปัจจุบัน เป็นกระบวนการดำเนินงานบริหารที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดรูปแบบระบบกำลังคน การจูงใจและการควบคุมการดำเนินงานของบุคลากร ในหน่วยงาน หรือองค์กร ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการจัดหน่วยงานหรือองค์กรนั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะของผู้บริหารที่จะส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหารหน่วยงานหรือองค์กร

ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีทักษะสำหรับ ผู้บริหารหลายประการ (Wiles, 1955, p. 125 อ้างถึงใน วินัย เกษมเศรษฐ, 2521, หน้า 5) ดังนี้ คือ

1. ทักษะด้านความเป็นผู้นำ เป็นทักษะพื้นฐานจำเป็นของผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะในการเป็นผู้นำทางด้านการวางแผน การประสานงาน การจัดการ การติดต่อสื่อสาร และการดำเนินงาน การมอบหมายงาน และการประเมินผล ทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ เป็นต้น ทักษะความเป็นผู้นำนี้ถือว่าเป็นยุทธวิธีการจัดการกับทุกสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ผลงานหรือองค์กรหรือหน่วยงานนั้น

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ในบางครั้ง อาจจะเรียกว่า ทักษะในการครองคน (Human-managerial skills) ได้แก่ ทักษะในการติดต่อระหว่างบุคคล การประสานงาน การแสดงภาวะผู้นำ การจูงใจคน การสร้างขวัญและกำลังใจ ความเข้าใจในการทำงานของกลุ่มคน การจูงใจหรือชักจูงให้สมาชิกในกลุ่มร่วมงานกันทำงาน

3. ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล เป็นความสามารถทางการสนับสนุนพัฒนาบุคลากร ให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน

4. ทักษะด้านเทคนิค (Technical managerial skills) ได้แก่ ทักษะในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ของหน่วยงานหรือองค์กร คือ การซื้อ การจ้าง การเงิน และการบัญชี งานสารบรรณ งานบุคคล และการจัดระบบ

5. ทักษะด้านการศึกษา (Technical educational skills) ได้แก่ ทักษะการสอบการวัดผล การศึกษา การนิเทศ การนำแหล่งวิทยาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

6. ทักษะด้านความคิด (Speculative-creative skills) เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร เพราะเป็นทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้า การวิเคราะห์ปัญหา การบริหาร การวางแผน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

7. ทักษะการประเมิน เป็นความสามารถทางการประเมินผลงาน ซึ่งอาจประเมินได้ โดยการออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต

ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะทำการวิจัยครั้งนี้ ได้ยึดตามทฤษฎีของ แคตซ์ (Katz, 1971, pp. 55-58) ซึ่งได้กล่าวว่า การบริหารที่ประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับทักษะ 3 ประการ คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะเหล่านี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดของทักษะแต่ละด้านซึ่งมีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้ให้ทัศนะต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1. **ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical skills)** กล่าวว่า ทักษะด้านนี้เป็นความสามารถที่จะใช้ความรู้ในกิจกรรมเฉพาะอย่าง รวมถึงวิธีการ ขบวนการ ขั้นตอน หรือเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อัลสัน (Alan, 1981, pp. 96-97) ได้กล่าวถึงทักษะวิธีว่า ทักษะด้านเทคนิควิธีเป็นเรื่องของการรู้งานและสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

โดยเป็นเจ้าของข้อมูลสารสนเทศทางด้านการเคลื่อนไหวและพฤติกรรมความสามารถของบุคคล ความรู้เรื่องระเบียบการ การควบคุม การหาแนวทางดูแลและทำงานร่วมกัน โดยวิธีการทางเทคนิค เฉพาะด้านทักษะงานเฉพาะอย่าง เป็นความจำเป็นของผู้บริหารที่จะต้องรู้ใน 4 เรื่อง คือ 1) ด้านการศึกษา ซึ่งได้แก่ โปรแกรม หลักสูตร อันได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและ การประสานงาน ตลอดจนเทคนิควิธีสอน เทคนิคการใช้เวลา 2) ความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ ความสำนึกและเข้าถึงจิตใจของผู้ปกครองที่โรงเรียนควรจะต้องบริการทางด้านเครื่องมือและ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ ประชาชน กลุ่มคณะบุคคลของรัฐ และกลุ่มบุคคลทั่วไป 3) การเงินและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ทรัพยากรทั้งหมดที่ไม่ใช่บุคคล ซึ่งสามารถหยิบมาใช้ ให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการบริหารอาคารสถานที่ 4) การพัฒนา กำลังคน ได้แก่ การวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมความสามารถของคณะที่ทำงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์ (2544, หน้า 6) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิค ได้แก่ ทักษะการใช้ เครื่องมือ การใช้วิธีการที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติงาน ทักษะนี้ได้มาจาก การศึกษา อบรม และการฝึกงาน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2542, หน้า 87) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิค เป็นทักษะเฉพาะ ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อให้การปฏิบัติงานกรณีพิเศษได้สำเร็จผลตามเป้าหมาย

สมยศ นาวิการ (2544, หน้า 25) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิค คือ ความสามารถ ใช้เครื่องมือระเบียบวิธีปฏิบัติงาน หรือเทคนิคต่าง ๆ ของสาขาวิชาเฉพาะอย่าง ศัลยแพทย์ วิศวกร นักดนตรี หรือนักบัญชี ทุกคนต้องมีทักษะทางด้านเทคนิคในขอบเขตของงานของพวกเขา ผู้บริหาร ต้องการทักษะทางด้านเทคนิคที่เพียงพอสำหรับ “ความสำเร็จของงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ” ที่เขาต้องรับผิดชอบอยู่

จันทรานี สวงนาม (2545, หน้า 14) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิค คือ ความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการเทคนิค และเครื่องมือที่จำเป็น เพื่อผลสำเร็จทางงานที่ได้มาจากประสบการณ์ การศึกษา และการฝึกอบรม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี หมายถึง ทักษะของผู้บริหารด้านที่เกี่ยวกับกระบวนการ และเทคนิค อาศัยความรู้การวิเคราะห์และรู้จักใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้ สามารถศึกษาหาความรู้ได้จากวิชาการต่าง ๆ ทางการบริหาร ผู้บริหาร จะต้องมี ประกอบด้วย 3 ประการ คือ ทักษะด้านการวางแผน ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม การติดต่อสื่อความหมาย และทักษะด้านการจัดการ อาจกล่าวได้ว่า ทักษะด้านเทคนิควิธีของ ผู้บริหารโรงเรียน คือ ความสามารถในการบริหารงานในหน้าที่

2. ทักษะด้านมนุษย (Human skills) ทักษะด้านมนุษยเป็นความสามารถของผู้บริหารที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะสมาชิกของกลุ่ม และสร้างความร่วมมือกับกลุ่ม ในฐานะผู้นำ รวมถึงความเข้าใจ ความต้องการของผู้อื่น และกระตุ้นบุคคลในองค์กรให้มีส่วนร่วม ในการวางแผนทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุความสำเร็จ ทักษะด้านมนุษย จึงเกี่ยวข้องกับคน คือ จะต้องยอมรับในความเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับเดียวกัน ผู้ใต้บังคับบัญชา และความประพฤติของบุคคล ทักษะด้านมนุษยจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารทุกระดับ ทั้งระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง ทั้งนี้ ผู้บริหารทุกระดับจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลและกลุ่มคนในองค์กร ดังนั้น ความสัมพันธ์กับการบริการด้านการอำนวยความสะดวก การสื่อสารในองค์กรและมนุษยสัมพันธ์ จึงมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารทุกระดับ โดยเฉพาะตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นระดับผู้บริหารที่ต้องมีการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นจำนวนมาก และมีความถี่สูง ดังนั้น ทักษะด้านมนุษยจึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ได้มีผู้กล่าวเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยไว้ ดังนี้

ทักษะด้านมนุษย คือ ความสามารถในการกระตุ้น ส่งเสริมให้คนใช้ความสามารถของเขาอย่างเต็มที่ เพื่องานและหมู่เท ให้กับองค์การที่เขาสังกัดอยู่ ทั้งนี้ยังรวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการทำงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ โดยใช้วิธีการที่ไม่กระทบกระเทือนต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรในองค์กร และเป็นวิธีการที่ทุกคนเข้าใจ ชัดเจนพร้อมทั้งช่วยให้บุคคลเหล่านั้น เกิดความมั่นใจว่าเขาสามารถปฏิบัติงานได้ ในการบริหารงานโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นกระบวนการบริหารงานด้านใดก็ตาม รวมทั้งการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนผู้อำนวยการโรงเรียน จะต้องมิตักษะด้านมนุษยเป็นอย่างดี เนื่องจากผู้อำนวยการโรงเรียนต้องทำงานสัมพันธ์กับบุคคลหลายประเภท ที่มีความแตกต่างกันด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม สังคมสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ เจตคติและค่านิยม ซึ่งบุคคลประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ระดับสูงกว่าผู้บริหาร โรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครูอาจารย์ผู้สอน พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง พนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่ คณงาน นักการภารโรง นักเรียน และผู้ปกครอง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องศึกษาพฤติกรรมและพยายามเข้าใจบุคคลทุกประเภท และมีอยู่หลายครั้ง ที่พบว่า งานล้มเหลวเพราะความไม่เข้าใจกัน จนไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ ทักษะด้านมนุษยนี้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถศึกษาได้จากประสบการณ์การทำงาน และจากวิชาการทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับจิตวิทยา ขบวนการ หมู่พวก และสังคมวิทยา (พวงน้อย ไพรัตน์, 2526, หน้า 26)

สมยศ นาวิการ (2544, หน้า 25) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยเป็นความสามารถทำงานร่วมกับคนอื่น เข้าใจและงูใจบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่ม ผู้บริหารต้องการทักษะด้านมนุษย เพื่อความมีประสิทธิภาพในการเป็นผู้นำของกลุ่ม

จันทรานี สวงนาม (2545, หน้า 15) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษย คือ ความสามารถในการตัดสินใจทำงานร่วมกับคนอื่น และให้คนอื่นให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ซึ่งได้แก่ การจูงใจคน และการประยุกต์ภาวะผู้นำมาใช้ในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารที่จะปฏิบัติตนร่วมกับบุคคลต่าง ๆ ในหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้บุคคลหรือกลุ่มคนทำงานของตนเองอย่างเต็มที่และทุ่มเทให้กับหน่วยงานที่เขาสังกัดอยู่ รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการทำงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์กรในทางที่พึงประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า ทักษะด้านมนุษย คือ ความสามารถในการใช้มนุษยสัมพันธ์เพื่อการบริหาร

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skills) ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นความสามารถของการบริหารที่จะเข้าใจงานต่าง ๆ ในองค์กรว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และถ้ามีอะไรเปลี่ยนแปลงในส่วนตัวส่วนหนึ่ง ก็จะทราบว่าจะกระทบหรือมีผลต่อสิ่งใดบ้าง เช่น ผลต่อบุคลากร การสื่อสาร การเมือง สังคม และเศรษฐกิจของชาติทั้งหมด เมื่อมีความเข้าใจในด้านกรอบความคิดทั้งหมดแล้ว ผู้บริหารจะสามารถปฏิบัติตนให้เกิดความก้าวหน้าและสวัสดิภาพส่วนรวมองค์กร (Katz, 1971, pp. 55-58)

ชนิดา ยินดีสุข (2550, หน้า 32) มีความเห็นว่า ทักษะในด้านความคิดรวบยอด คือ ความสามารถในการเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในองค์กรเกี่ยวกับโครงสร้าง และระบบการบริหาร โครงสร้างงาน โครงสร้างตำแหน่ง และนโยบายขององค์กร หรือหน่วยงาน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรหรือหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

นันทพร คชสูงเนิน (2553, หน้า 26) กล่าวว่า ทักษะทางด้านความคิดรวบยอด เป็นทักษะที่เกี่ยวกับความสามารถของผู้บริหารในการเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในหน่วยงาน หรือเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบการบริหาร โครงสร้างงาน โครงสร้างตำแหน่งและนโยบายขององค์กร หรือหน่วยงาน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรหรือหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

ไพซี (Paisey, 1992, p. 96) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ความสามารถในการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยเข้าใจรายละเอียดของเรื่องนั้นทั้งหมด และสามารถเข้าใจอีกว่าเรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเรื่องอื่นอย่างไร

สรุปได้ว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ความสามารถในการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยเข้าใจรายละเอียดของเรื่องนั้นทั้งหมด เข้าใจในระบบการปฏิบัติงานองค์กรเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบการบริหาร โครงสร้างงาน โครงสร้างตำแหน่ง และนโยบายของ

องค์กรหรือหน่วยงาน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรหรือหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งถึงทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน ในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่เข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อำเภอพนมสารคาม ดังที่ ไพรินทร์ พาระตะ (2555, หน้า 35) ได้กล่าวว่า ประสบการณ์มีผลต่อทัศนคติ ความคิดเห็น ที่มีผลต่อการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้โดยอาศัยเวลาหรือประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มา ชนิตา ยินดีสุข (2550, หน้า 33) กล่าวว่า บุคคลใดก็ตามหากมีประสบการณ์ในการทำงานมานานเท่าใดเขาก็ยังจะมีความรู้ความสามารถ และความชำนาญมากขึ้นเท่านั้น และเชื่อว่าปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อคุณภาพของการศึกษาประชาบาล และประสบการณ์ของครูผู้สอนใน โรงเรียน มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียน สมสมัย ผลารักษ์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น่าจะมีผลต่อทัศนคติ ความคิดเห็น ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ การเรียนรู้ และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้โดยอาศัยเวลาหรือประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มา จึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้นำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้แก่ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ระดับการศึกษาของครูผู้ปฏิบัติการสอนที่แตกต่าง จะมีผลต่อทัศนคติในการบริหารงานของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรรัตน์ รักตะสุวรรณ (2540, หน้า 128) ศึกษาทักษะการเสริมสร้างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัยพลศึกษา ตามทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา พบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน คือ ปริญญาตรี และปริญญาโท มีความเห็น เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 3 ด้าน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานทางด้านเทคนิควิธีและความคิดรวบยอดไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์มีความเห็นแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลทิวา สุวรรณธาดา (2545, หน้า 73) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของข้าราชการสำนักงาน

ศึกษาธิการอำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้าน ทักษะการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ จำแนกตามประเภทการทำงาน และวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปนัดดา ทิพย์สุข (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำแนกตามคุณวุฒิทางการศึกษา โดยรวมด้านมนุษย และด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารคุณวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทักษะการบริหารมากกว่าผู้บริหารคุณวุฒิปริญญาตรี

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วุฒิการศึกษา มีผลต่อความคิด ทศนคติ ในการบริหารงานของผู้บริหาร ดังนั้น วุฒิการศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้นำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ประเภทของสถานศึกษา สถานศึกษาที่มีประเภทต่างกันจะมีจำนวนบุคลากรในสถานศึกษาต่างกัน ความซับซ้อนของโครงสร้าง การบริหารและการจัดการ โรงเรียนก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย ผู้บริหารแต่ละประเภทจึงต้องมีทักษะในการบริหารงานที่แตกต่างกันไปตามสภาพของสถานศึกษา

ในที่นี้ ได้แก่ สถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น โรงเรียนประถมศึกษา คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโครงการที่สำคัญโครงการหนึ่ง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดี มีส่วนช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นโครงการที่มุ่งให้เยาวชนทุกคนที่เรียนจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาสให้เยาวชนมีพื้นฐานการศึกษาให้สูงขึ้น ในระยะแรกให้ดำเนินการเป็นโครงการนำร่องเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสม ในการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) อีก 3 ปี เริ่มจากให้กรมสามัญศึกษาเปิด โรงเรียนสาขามัธยมศึกษาตอนต้น และเปิดโรงเรียนใหม่เพิ่มขึ้นปีละ 50-100 โรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 เป็นต้นมา แต่ยังคงพบว่ามีเยาวชนที่อยู่ห่างไกลออกไป โดยเฉพาะในชนบทไม่สามารถมาเรียนได้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(สปช.) จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมทั่วประเทศ รวม 119 โรงเรียน ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในปีการศึกษา 2533 โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศาสนา และกรมอาชีวศึกษา ร่วมจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาเช่นเดียวกัน (กรมวิชาการ, 2540, หน้า 1)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยไม่ต้องสอบแข่งขันและไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ภายใต้อุดมการณ์มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ให้ออกไปประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับตนในการทำประโยชน์ให้สังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536, หน้า 2) และจากการศึกษาประเภทของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษาแต่ละประเภทมีขอบข่ายงานและความรับผิดชอบต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ ช่างนาถ (2544, หน้า 27) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามประเภทของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประเภทของสถานศึกษามีผลต่อความคิด ทักษะคิด และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้บริหาร ดังนั้น ประเภทของสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้นำมาศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงตรา เขต 2 จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ชัยมา เทพวรสุข (2553) การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านความคิด

รวบยอดและด้านมนุษย์ 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย

นันทพร คชสูงเนิน (2553) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้าน ทักษะด้านมนุษยและทักษะด้านความคิดรวบยอด ยกเว้น ด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทักษะด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ทักษะด้านมนุษยและทักษะด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิษดา มะกรกรรม (2553) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปราณีศา นิยมแก้ว (2554) ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ตามทัศนคติของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธีและด้านมนุษย 2) ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านมนุษย และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทนา เจริญผล (2554) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรรพหลวงชุมพรฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรรพหลวงชุมพรฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษย 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีทักษะการบริหารมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ และเมื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนะต่อการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์น้อย

ชัยยันต์ นิยมล้อม (2555) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านเทคนิควิธี 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานและประเภทโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไพรินทร์ พาระตะ (2555) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วชิรินทรา พัฒนกุลเดช (2555) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางความรู้ความถนัดรอบขอบ และทักษะทางเทคนิค ตามลำดับ 2) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ 3) ทักษะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .853$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุกัญญา สิงห์เชื้อ (2555) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการ ในอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการ ในอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการ ในอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร

สถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการ ในอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิงอร ไหมอ่อน (2556) ทักษะการบริหารของบุคลากรสายบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการบริหารของบุคลากรสายบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะการบริหารของบุคลากรสายบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะการบริหารของบุคลากรสายบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งสายบริหาร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ทักษะการบริหารของบุคลากรสายบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานสายบริหาร โดยรวมและทักษะด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านเทคนิควิธี และทักษะด้านมนุษย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับทักษะการบริหาร ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษา คือ

เดลลินเจอร์ (Dellinger, 1974) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมทางวิชาการ กับประสบการณ์ทางการศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในมลรัฐโคโลราโด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับต้นและระดับกลาง มีผลงานบริหารสูงกว่า ผู้บริหารสูง

กินคาร์ด (Kindred, 1975) ได้วิจัยเรื่อง “ทักษะของผู้บริหาร โรงเรียน” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่มีทักษะทางการบริหารทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด จะทำให้เกิดปัญหาต่อไป 1) ความมีเจตคติทางลบ (Negative attitudes) 2) ขาดเป้าหมายที่แน่นอน (Lack of objectives) 3) ขาดคุณสมบัติการเป็นผู้นำที่ดี (Poor leadership) 4) ขาดการวางโปรแกรมที่สมดุล (Unbalance programs) 5) เกิดบรรยากาศความขัดแย้ง (Conflict situations)

รัสเซล (Russell, 1976) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความสามารถที่จำเป็นสำหรับครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถของครูใหญ่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจในงานนั้น ๆ ซึ่งงานแต่ละอย่าง ต้องการความรู้ ความเข้าใจต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะในการ สื่อความหมายเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการเป็นผู้นำทางการบริหารโรงเรียน

แอกแฮนท์ (Eckhant, 1978) ได้ศึกษาเกณฑ์คัดเลือกครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มลรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า มีเกณฑ์คัดเลือกครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน มีความมั่นคงทางอารมณ์มีทักษะในการตัดสินใจมีทักษะ ในการติดต่อสื่อสาร มีมนุษยสัมพันธ์ในบุคลิกภาพ มีการปรับตัวโดยรอบคอบมีลักษณะทางศีลธรรม

สโลน (Slone, 1983) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนแห่งรัฐ ไมอามี ซึ่งผ่านการอบรมระยะสั้น โดยการพิจารณาความรู้ที่ได้รับทัศนคติที่ปรากฏ และการปฏิบัติงาน อย่างเอาเปรียบกับกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งไม่ได้ผ่านการอบรมได้รับความรู้ในการเรื่อง การปฏิบัติงานมากขึ้น และมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในทางบวกซึ่งส่งผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งมีทักษะในการปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง และสามารถนำไปใช้อย่างได้ผล ส่วนกลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนที่ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาสาระของการอบรมด้วยตนเอง มีแนวโน้มที่จะได้รับความรู้ เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และมีทักษะการปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง น้อยกว่าผู้บริหารที่ผ่านการฝึกอบรม โดยเฉพาะ

อลิสัน (Allison, 1986) ได้ศึกษารูปแบบนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาได้เข้าใจบทบาทในด้านการเป็นผู้นำ ด้านการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของครู และการพัฒนาแผนการสอน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการนิเทศแบบบรรยายมีผลต่อ กลุ่มครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แต่ก็แตกต่างจากเดิมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เวลล์ (Wells, 1978) ได้ทำการวิจัยเรื่อง งานในความรับผิดชอบที่สำคัญของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่เห็นว่างาน ในหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะงานวิชาการ ครูใหญ่ควรใช้เวลาให้มากขึ้น

เมลาฟิโน (Marafino, 1991) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารชั้นพื้นฐาน ของศูนย์การประเมินเกี่ยวกับทักษะผู้บริหาร NASSP ผลการวิจัยพบว่า การวัดทักษะของผู้บริหาร ตามลำดับคะแนน ปรากฏว่า เป็นไปตามสภาพการปฏิบัติงานที่ทำอยู่จริง

ทิลลอสตัน (Tillotson, 1996) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ทักษะทางเทคนิคทักษะทางมนุษย์ และทักษะทางความคิดรวบยอดของนักศึกษาศาขากการบริหารการศึกษาระดับสูงของ Texas Association of College and University Student Personnel Administrators (TACUSPA) ผลการวิจัย

พบว่า ทักษะที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ ทักษะทางมนุษย์ รองลงมา ได้แก่ ทักษะทางความคิดรวบยอด และทักษะทางเทคนิค

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานได้นั้น ต้องมีทักษะการบริหารงาน ทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนสามารถใช้ทักษะต่าง ๆ ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอน ในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2557 เป็นครูโรงเรียน ประถมศึกษา จำนวน 387 คน และครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 97 คน รวมทั้งสิ้น 484 คน จาก 46 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ,1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียน ประถมศึกษา จำนวน 171 คน และครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 43 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน ผู้วิจัยทำการเทียบสัดส่วนจากกลุ่มประชากร แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามประเภทของ โรงเรียน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูปฏิบัติการสอน โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ประเภท	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครูโรงเรียนประถมศึกษา	387	171
ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	97	43
รวมทั้งสิ้น	484	214

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยใช้คำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งครอบคลุมทักษะ
ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษย และด้านความคิดรวบยอด ลักษณะของแบบสอบถาม
เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร ตามทฤษฎีของ
แคตซ์ (Katz, 1971, pp. 55-58) ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษย และทักษะ
ความคิดรวบยอด

2. สร้างแบบสอบถามโดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของชนิตา ยินดีสุข (2550)
ทักษะด้านการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอบางละมุง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 และ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน
ในอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
ของจำลอง วารี (2550) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ของไพรินทร์ พาระตะ (2555) เพื่อใช้เป็น
แนวในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และรับข้อมูลนำมาทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของสำนวนภาษา ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) สำนวนภาษาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) ประกอบด้วย บุคคลผู้มีรายชื่อและตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเมธ งามกนก	หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2 ดร.สมุทพร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3 นายสาคร เนียมบุญเจือ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองกลางดง
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

4. การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญจากการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย ค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of item-objective congruence: IOC) ตามเกณฑ์ดังนี้

4.1 การหาค่า (IOC) คือ หาผลรวมของคะแนนในข้อ 1 โดยการบวกเท่ากับเท่าใด แล้วนำมาหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญ คือ ผลรวมคะแนน จากนั้นนำผลไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4.2 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง

4.3 เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

+1 แปลว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 แปลว่า ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 แปลว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขจัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูปฏิบัติการสอนในอำเภอมโนรมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

(Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .61-.90

6. แล้วนำแบบสอบถามทั้งฉบับที่คัดเลือกได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า .98

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานพื้นที่การศึกษาจะเชิงเตตราเขต 2 ที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ประสานงานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานพื้นที่การศึกษาจะเชิงเตตรา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครูปฏิบัติการสอนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและแจกแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จากสถานศึกษาในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาจะเชิงเตตรา เขต 2

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่จัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง นำมาดำเนินการจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพข้อมูลโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ เพื่อนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัย
3. ใช้วิธีหาค่าร้อยละ และอธิบาย ตารางประกอบ จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ตามรายการของกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา เพื่อทราบถึงสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. เหน้การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปรความหมาย ในตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Sating scale) นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ ในแต่ละข้อ เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยกำหนดคะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale) แบ่งเป็นคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด
5. บันทึกข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เกณฑ์การแปลผลของคะแนนผู้วิจัยได้นำแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 22-25) แปลความหมายของคะแนน ดังนี้

- คะแนน 4.51-5.00 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- คะแนน 3.51-4.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
- คะแนน 2.51-3.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนน 1.51-2.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย
- คะแนน 1.00-1.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เลือกวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนระของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยใช้การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนระของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test)

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ดำเนินการตามลำดับ คือ การใช้สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ (F -test)
p	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean of square)
*	แทน	ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอเป็นตอน ๆ ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี	62	28.70
ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี	68	31.48
ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี	84	38.90
รวม	214	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 ครูผู้ปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 31.48 และครูผู้ปฏิบัติการสอนที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	156	72.90
สูงกว่าปริญญาตรี	58	27.10
รวม	214	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญตรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ครูผู้ปฏิบัติการสอนที่มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 72.90 และครูผู้ปฏิบัติการสอนที่มีวุฒิสองปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนประถมศึกษา	171	79.91
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	43	20.09
รวม	214	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน มีโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 79.91 และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 43 คิดเป็นร้อยละ 20.09

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลโดยแสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและรายด้าน รวมทั้งวิเคราะห์รายชื่อในแต่ละด้าน ซึ่งรายละเอียดแสดงในตารางที่ 5-8

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารงาน	<i>n</i> = 214		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านเทคนิควิธี	4.21	0.56	มาก	2
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.11	0.70	มาก	3
3. ด้านความคิดรวบยอด	4.23	0.59	มาก	1
รวม	4.18	0.57	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษยสัมพันธ์

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ด้านเทคนิควิธี โดยรวมและรายข้อ

ทักษะการบริหารงาน ด้านเทคนิควิธี	n = 214		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารวางแผนการใช้อาคาร สถานที่ได้เหมาะสมกับการจัด	4.19	0.59	มาก	5
2. ผู้บริหารทำหน้าที่ประธานในการประชุมครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.21	0.65	มาก	4
3. ผู้บริหารสั่งการและมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม	4.25	0.66	มาก	3
4. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระเบียบการเงิน บัญชี และพัสดุ และสามารถควบคุม กำกับ ติดตาม ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบ	4.25	0.65	มาก	2
5. ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน กิจกรรมการเรียนการสอน	4.09	0.71	มาก	9
6. ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีรายละเอียดสมบูรณ์เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา	4.13	0.72	มาก	8
7. ผู้บริหารนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อชุมชน เพื่อการประชาสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม	4.14	0.73	มาก	7
8. ผู้บริหารจัดระบบการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง เป็นระเบียบเรียบร้อย	4.09	0.75	มาก	10

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ทักษะการบริหารงาน ด้านเทคนิควิธี	<i>n</i> = 214		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
9. ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่ดีจากผู้ร่วมงาน	4.40	0.69	มาก	1
10. ผู้บริหารสามารถจัดหาสื่อ และนวัตกรรมใหม่ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ตามสภาพของสถานศึกษา	4.19	0.75	มาก	6
รวม	4.21	0.56	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ด้านเทคนิควิธี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระเบียบการเงิน บัญชี และพัสดุ และสามารถควบคุม กำกับ ติดตาม ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบ และผู้บริหารสั่งการและมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดระบบการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง เป็นระเบียบเรียบร้อย

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงานของ
ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาละโว้งเซียงเทธา เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อ

ทักษะการบริหารงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์	n = 214		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือกับ ผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี	4.09	0.78	มาก	5
2. ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.98	0.86	มาก	10
3. ผู้บริหารมีเวลาในการให้คำปรึกษากับผู้ร่วมงาน ทุกคนในทุกโอกาส	4.01	0.84	มาก	9
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสแก่ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม รับผิดชอบในการบริหารงาน	4.05	0.82	มาก	6
5. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกคน	4.03	0.83	มาก	8
6. ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงาน และทุ่มเทเวลาให้กับหน่วยงาน	4.31	0.82	มาก	1
7. ผู้บริหารสามารถเข้าใจระบบการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก	4.16	0.77	มาก	4
8. ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น ระหว่างผู้ร่วมงานได้อย่างมีผลดี	4.19	0.75	มาก	3
9. ผู้บริหารแสดงความยินดีและยกย่องชมเชย ผู้ร่วมงานที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้วยความจริงใจ	4.23	0.71	มาก	2
10. ผู้บริหารสามารถนำนโยบาย จุดมุ่งหมายและ ขอบเขตของงานที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.04	0.78	มาก	7
รวม	4.11	0.70	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานและทุ่มเทเวลาให้กับหน่วยงาน ผู้บริหารแสดงความยินดีและยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ และผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ร่วมงาน ได้อย่างมีผลดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ด้านความคิดรวบยอด โดยรวมและรายข้อ

ทักษะการบริหารงาน ด้านความคิดรวบยอด	<i>n</i> = 214		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารสามารถจัดระบบโครงสร้างตำแหน่งของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.17	0.62	มาก	8
2. ผู้บริหารสามารถจัดระบบการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	0.66	มาก	7
3. ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาได้	4.14	0.66	มาก	10
4. ผู้บริหารสามารถเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก	4.17	0.71	มาก	9
5. ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.22	0.65	มาก	6
6. ผู้บริหารมีความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษาและสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้	4.24	0.70	มาก	5

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ทักษะการบริหารงาน ด้านความคิดรวบยอด	<i>n</i> = 214		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
7. ผู้บริหารคำนึงถึงความต้องการทางด้านการศึกษา ของชุมชนซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.30	0.71	มาก	2
8. ผู้บริหารสามารถกระจายงานทั้ง 4 งานของ สถานศึกษาให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบได้	4.27	0.71	มาก	3
9. ผู้บริหารสามารถนำนโยบาย จุดมุ่งหมายและ ขอบเขตของงานที่นำไปใช้ปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.33	0.69	มาก	1
10. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและขอข่าย ของงานในสถานศึกษาได้	4.26	0.69	มาก	4
รวม	4.23	0.59	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ด้านความคิดรวบยอด โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถนำนโยบาย จุดมุ่งหมายและขอบเขตของงานที่นำไปใช้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารคำนึงถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชนซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และผู้บริหรสามารถกระจายงานทั้ง 4 งานของโรงเรียน ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาได้

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน ซึ่งรายละเอียดแสดงในตารางที่ 9-14

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนระของครูในอำเภอพนมสารคาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ทักษะการบริหาร	1- 5 ปี (n = 62)				ตั้งแต่ 6-10 ปี (n = 68)				มากกว่า 10 ปี (n = 84)			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความเทคนิควิธี	3.66	0.57	มาก	3	3.54	0.65	มาก	3	3.76	0.60	มาก	3
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.71	0.75	มาก	2	3.57	0.62	มาก	2	3.78	0.62	มาก	2
3. ด้านความความคิดรวบยอด	3.75	0.65	มาก	1	3.58	0.67	มาก	1	3.79	0.62	มาก	1
รวม	3.66	0.61	มาก	3	3.70	0.68	มาก	1	3.71	0.65	มาก	2

จากตารางที่ 9 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธีตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธี ตามลำดับ

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านเทคนิควิธี	ระหว่างกลุ่ม	2	0.140	0.07	1.56	.21
	ภายในกลุ่ม	213	2.097	0.04		
	รวม	215	2.237			
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.623	0.81	16.92*	.00
	ภายในกลุ่ม	213	2.098	0.04		
	รวม	215	3.721			
3. ด้านความคิดรวบยอด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.786	0.89	37.90*	.00
	ภายในกลุ่ม	213	1.807	0.03		
	รวม	215	3.593			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.830	0.41	18.61*	.00
	ภายในกลุ่ม	213	1.111	0.02		
	รวม	215	1.940			

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's method)

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	\bar{X}	1-5 ปี	6-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.08	4.23	4.63
1-5 ปี	4.08	-	-	0.000*
6-10 ปี	4.23			0.000*
มากกว่า 10 ปี	4.63			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีทักษะการบริหารงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะในการบริหารงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนระของครูในอำเภอพนมสารคาม ด้านความคิดรวบยอด
ที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	ประสบการณ์			
		1-5 ปี	6-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	\bar{X}	3.93	4.39	4.52
1-5 ปี	3.93	-	0.000*	0.000*
6-10 ปี	4.39		-	-
มากกว่า 10 ปี	4.52			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนระ
ของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี มีทักษะ
ในการบริหารงาน ด้านความคิดรวบยอดมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี
และครูประสพการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของทักษะในการบริหารงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนระของครูในอำเภอพนมสารคาม โดยรวม
ที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	ประสบการณ์			
		1-5 ปี	6-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	\bar{X}	4.09	4.30	4.52
1-5 ปี	4.09	-	-	0.005*
6-10 ปี	4.30		-	0.001*
มากกว่า 10 ปี	4.52			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีทักษะการบริหารงานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ทักษะการบริหารงาน	ปริญญาตรี (n = 156)				สูงกว่าปริญญาตรี (n = 58)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านเทคนิควิธี	4.10	0.56	มาก	2	4.51	0.42	มากที่สุด	1
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.00	0.71	มาก	3	4.41	0.55	มาก	3
3. ด้านความคิดรวบยอด	4.15	0.60	มาก	1	4.44	0.49	มาก	2
รวม	4.08	0.58	มาก		4.45	0.46	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วุฒิการศึกษาปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ ส่วนวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเทคนิควิธี ด้านความคิดรวบยอด และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา

ทักษะการบริหารงาน	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	(n = 156)		(n = 58)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านเทคนิควิธี	4.46	0.20	4.23	0.10	3.75*	.00
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.40	0.30	4.22	0.18	1.87*	.07
3. ด้านความคิดรวบยอด	4.49	0.15	4.26	0.28	3.09	.00
รวม	4.45	0.20	4.24	0.14	4.10	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทักษะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ทักษะในการบริหารงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ตามทักษะของครู ในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ทักษะการบริหารงาน	โรงเรียนประถมศึกษา				โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา			
	(n = 171)				(n = 43)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านเทคนิควิธี	4.18	0.55	มาก	2	4.36	0.58	มาก	2
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.05	0.71	มาก	3	4.37	0.61	มาก	1
3. ด้านความคิดรวบยอด	4.20	0.58	มาก	1	4.35	0.59	มาก	3
รวม	4.14	0.58	มาก		4.36	0.54	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิควิธี และด้านความคิดรวบยอด ตามลำดับ

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ทักษะการบริหารงาน	โรงเรียน ประถมศึกษา (n = 171)		โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา (n = 43)		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
	1. ด้านเทคนิควิธี	4.18	0.55	4.36		
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.05	0.71	4.37	0.61	-2.73*	.007
3. ด้านความคิดรวบยอด	4.20	0.58	4.35	0.59	-1.46	.146
รวม	4.14	0.58	4.36	0.54	-2.21*	.028

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านเทคนิควิธีและด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ โดยเรียงจาก ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติ น้อยที่สุด ซึ่งค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .61 ถึง .90 และหาความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 214 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษย

1.1 ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านเทคนิควิธี โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระเบียบการเงิน บัญชี และพัสดุ และสามารถควบคุม กำกับ ติดตาม ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบ และผู้บริหารสั่งการและมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดระบบการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง เป็นระเบียบเรียบร้อย

1.2 ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานและทุ่มเทเวลาให้กับหน่วยงาน ผู้บริหารแสดงความยินดีและยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ และผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ร่วมงาน ได้อย่างมีผลดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม

1.3 ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านความคิดรวบยอด โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถนำนโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตของงานที่นำไปใช้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารคำนึงถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชนซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถกระจายงานทั้ง 4 งานของโรงเรียนให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาได้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประเภทของโรงเรียน ดังนี้

2.1 ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธี ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากอยู่ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธี ตามลำดับ

2.2 ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ ส่วนวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเทคนิควิธี ด้านความคิดรวบยอด และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

2.3 ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ให้มีการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในสังกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ด้านการบริหารงานแก่ผู้บริหาร โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเข้าสู่ตำแหน่งต้องมีการสอบคัดเลือก และผ่านการอบรมเตรียมเข้าสู่ตำแหน่งตามที่กำหนด ซึ่งในหลักสูตรประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นการเสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ในการบริหารให้กับผู้บริหารทั้งด้านเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และความรู้ความสามารถความคิดรวบยอด ทำให้ผู้บริหารมีทักษะในการบริหารในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชมา เทพวรสุข (2553, หน้า 52-53) การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิษดา มะกรครรภ์ (2553) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทนา เจริญผล (2554) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่าย

การศึกษากรมหลวงชุมพรฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรมหลวงชุมพรฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ทักษะในการบริหารด้านเทคนิควิธี ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะจะเชิงตรา เขต 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ดีจากผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระเบียบการเงิน บัญชี และพัสดุ และสามารถควบคุม กำกับ ติดตาม ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบ และผู้บริหารสั่งการและมอบหมายงาน ได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ ได้อย่างถูกต้อง เป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งทักษะด้านเทคนิควิธี อยู่ในอันดับที่ 2 ของทักษะทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเห็นว่าทักษะด้านนี้มีความจำเป็นต่อการบริหารงานในปัจจุบัน ซึ่งในการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีทักษะความรู้ความสามารถเฉพาะที่เกี่ยวกับวิธีกระบวนการดำเนินการหรือเทคนิคต่าง ๆ ดังที่ ชัยยันต์ ฉิมกล่อม (2555, หน้า 39) กล่าวว่า ทักษะด้านเทคนิควิธีเป็นทักษะที่ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเองได้ไม่ยากนัก ในปัจจุบันถือว่าทักษะทางด้านเทคนิควิธีสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมี ประกอบด้วย 3 ประการ คือ ทักษะด้านการวางแผน ทักษะทางด้านการบริหารกลุ่มและการติดต่อสื่อความหมาย และทักษะด้านการจัดการสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ มะกรศรี (2553, หน้า 54) วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านเทคนิควิธีปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอิงอร ไหมอ่อน (2556, หน้า 36) วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของบุคลากรสายบริหารงาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 1 ทักษะด้านเทคนิควิธี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะในการบริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะจะเชิงตรา เขต 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานและทุ่มเทเวลาให้กับหน่วยงาน ผู้บริหารแสดงความยินดีและยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ และผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ร่วมงาน ได้อย่างมีผลดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในอันดับที่ 3 ของทักษะทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความแตกต่าง

กันทางด้านขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมและประเพณี สังคมเศรษฐกิจและค่านิยมบุคคลประเภทต่าง ๆ ผู้บริหารต้องทำงานสัมพันธ์กับบุคคลหลายประเภท และพยายามเข้าใจบุคคลมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานปรับตัวและปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กร ทำให้ผู้บริหารมีทักษะในการบริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยันต์ ฉิมกล่อม (2555, หน้า 66) ได้วิจัยเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านมนุษยธรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทพร คชสูงเนิน (2553, หน้า 49) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านมนุษยธรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ทักษะในการบริหารด้านความคิดรวบยอด ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถนำนโยบาย จุดมุ่งหมายและขอบเขตของงานที่นำไปใช้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารคำนึงถึงความต้องการทางการศึกษาของชุมชน ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถกระจายงานทั้ง 4 งาน ของโรงเรียนให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาได้ ซึ่งทักษะด้านความคิดรวบยอดอยู่ในอันดับแรก ของทักษะทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากร วิเคราะห์งาน จัดระบบ โครงสร้าง และขอบข่ายของงานได้อย่างถูกต้องเพื่อการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความจำเป็นและความสำคัญมากที่จะต้องมีความรู้ด้านนี้ สอดคล้องกับอภิษดา มะกรกรรม (2553, หน้า 69) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูด้านความคิดรวบยอดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภา ทานะมัย (2555, หน้า 60) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอท่าตะเกียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอ

ท่าตะเกรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 2 ด้านความคิดรวบยอด โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคจะเขิงเทรา เขต 2

2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคจะเขิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น่าจะมีผลต่อทัศนคติ ความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ การเรียนรู้ และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยอาศัยเวลาหรือประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาประสบการณ์จะช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาและสถานการณ์ตามความจริงดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ อนันตชาติ (2550, หน้า 55) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหาร งานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคนิควิธี และด้านความคิดรวบยอดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ทิพย์สุข (2551, หน้า 63) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ชัยยันต์ ฉิมกล่อม (2555, หน้า 78-79) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคจะเขิงเทรา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคจะเขิงเทรา เขต 3 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่ามีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารงานสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคจะเขิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

อย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านเทคนิควิธี และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ระดับการศึกษาของครูปฏิบัติการสอนที่แตกต่างจะมีผลต่อทักษะในการบริหารงานของผู้บริหาร ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ การบริหารจัดการในด้านของทฤษฎีแล้วนำมาสู่การปฏิบัติจริงในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการประชุมอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลทิวา สุวรรณธาดา (2545, หน้า 73) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทักษะของข้าราชการสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่พัฒนา ชายฝั่งภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทักษะการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ทิพย์สุข (2551, หน้า 59) วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทักษะ ของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและด้าน มนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเทคนิควิธี และด้าน ความคิดรวบยอด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่มีประเภทต่างกันจะมีจำนวนบุคลากรในโรงเรียนต่างกัน ความซับซ้อน ของโครงสร้าง การบริหารและการจัดการ โรงเรียนก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย ผู้บริหารแต่ละประเภท จึงต้องมีทักษะในการบริหารงานที่แตกต่างกันไปตามสภาพของโรงเรียน ผู้บริหารระดับสูงทุกคน ต้องผ่านการอบรมในเรื่องการเตรียมบุคลากรก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง และฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการบริหารงาน แต่เนื่องจากภารกิจของโรงเรียนทั้งสองระดับแตกต่างกัน และเป็นการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนที่ต่างวัยกัน ขนาดของ โรงเรียนก็มีความแตกต่างกันด้วย จึงส่งผลต่อทักษะการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสมสมัย ผลารักษ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ มะกรครรค์ (2553, หน้า 74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังที่ ชัยยันต์ นิยมกล่อม (2555, หน้า 78-79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาพัฒนาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำความรู้สามารถ และนำประสบการณ์ที่ตนมีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้เกิดการพัฒนาดังขึ้นอย่างเหมาะสม
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีเวลาให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เมื่อบุคลากรในสถานศึกษามีปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาควรอยู่ให้คำปรึกษากับผู้ร่วมงานทุกคนและในทุกโอกาส
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกคน เพื่อบรรยากาศการทำงานที่มีความสุขและความเป็นกันเอง จะสามารถทำให้เพื่อนร่วมงานมีความสุขและร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและเต็มใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาศักยภาพด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตนมีอยู่มาเผยแพร่ให้ผู้ร่วมงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และร่วมให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ มีความเป็นกันเองต่อเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เกิดความสุขในการทำงาน และพร้อมที่จะร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา: การพัฒนาวิสัยทัศน์
ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับสรุป (พ.ศ. 2545-2559) ของสำนัก
เลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษา
ภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุลทิศา สุวรรณธาดา. (2545). ทักษะการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามที่เสนอของข้าราชการ
สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่พัฒนา
ชายฝั่งภาคตะวันออก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์นา เจริญผล. (2554). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายการศึกษากรมหลวง
ชุมพรฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
บุ๊คพอยท์.
- จำลอง วารี. (2550). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขต
อำเภอสยามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรพงษ์ เขตอำพรณ. (2552). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มอากเนย์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรภา ทานะมัย. (2555). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอท่าตะโกเขต สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชนิดา ยินดีสุข. (2550). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยชัย พุทธสุวรรณ. (2544). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยมา เทพวรสุข. (2553). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยยันต์ ฉิมกล่อม. (2555). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาบัณฑิต เขต 3*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: อินฟอรมีเดีย บুকส์.
- ธร สุนทรายุทธ. (2543). *หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: ภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานี ชื่นบุญ. (2551). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปทุมธานี เขต 2*. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นันทัชพร คชสูงเนิน. (2553). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ อนันตชาติ. (2550). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ ข้าราชการครูในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนาวรัตน์ แก้วสว่าง. (2547). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบความเป็นผู้นำกับทักษะการ บริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อำเภอฉะเชิงเทรา จังหวัดปทุมธานี*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปนัดดา ทิพย์สุข. (2551). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปราณีตา ฉิมมาแก้ว. (2554). *ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พวงน้อย ไพรัตน์. (2526). *ความคิดเห็นของครูใหญ่และครูที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและคุณสมบัติ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การจังหวัด ในเขตการศึกษา 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรรัตน์ รักษะสุวรรณ. (2540). *ทักษะและการเสริมสร้างทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร วิทยาลัยพลศึกษา ตามทัศนะของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2544). *ภาวะผู้นำกับวิกฤตระบบราชการไทย (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศรีพริ้นติ้ง เซ็นเตอร์.
- ไพบุลย์ สุขเจริญ. (2548). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพรินทร์ พาระตะ. (2555). *ทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วชิรินทรา พัฒนกุลเดช. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหาร โดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วสันต์ ช่างนาค. (2544). *การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงาน ประถมศึกษาอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วินัย เกษมเศรษฐ. (2521). หลักและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษา. ใน *ประมวลบทความนิเทศ การศึกษาปี 2521* (หน้า 5-10). กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2542). *ธุรกิจทั่วไป: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: ไค อิน บิซิเนส เวิลด์.
- สมชัย วุฒิปรีชา. (2530). แนวโน้มการศึกษาไทยในอนาคต. ใน *การประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การบริหารการศึกษากับสังคมยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมชาย เทพแสง. (2544). การปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปจิตและวิญญาณ. *วารสารวิชาการ*, 4(6), 12-17.
- สมยศ นาวิการ. (2544). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สมสมัย ผลารักษ์. (2550). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สายทอง โพธิ์น้ำเที่ยง. (2550). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2. (2552). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2552*. จะเข้เขต: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2. (2554). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2554*. จะเข้เขต: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2. (2557). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2557*. จะเข้เขต: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). *คู่มือปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุกัญญา สิงห์เชื้อ. (2555). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ ข้าราชการครูในอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุพรรณิการ์ พลายน้อย. (2550). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อภิษดา มะกรกรรม์. (2553). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อิงอร ไหมอ่อน. (2556). *ทักษะการบริหารของบุคลากรสายบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- Alan, M. H. (1981). *Organization & management in schools*. Singapore: Manufacture.
- Allison, M. H. (1986, June). The elementary school principal as the instructional leader: The efficiency of the delineative model of supervision. *Dissertation Abstracts International*, 42(12), 4981.
- Anderson, L. W., & Van Dyke, L. A. (1963). *Secondary school administration*. Boston: Houghton Mifflin.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Dellinger, R. D. (1974). The relationship of academic training and educational experience to the administrative effectiveness of secondary school principals. *Dissertation Abstracts International*, 39(2), 3744-A.
- Eckhant, E. E. (1978). Selection criteria practices & procedures of elementary & secondary school. *Dissertation Abstracts International*, 12(1), 43-48.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of educational* (3rd ed.). New York: Harper Collins.
- Howell, D. C. (1992). *Statistical methods for psychology* (3rd ed.). Boston: PWS-Kent.
- Katz, R. L. (1971). Skill of an effective administration. In *Developing executive leaders*. Massachusetts: Harvard University Press Cambridge.
- Katz, R. L. (1974). Skill of an effective administration. *Harvard Business Review*, 5(3), 90-102.
- Kindred, L. W. (1975). *School public relations*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kingsbury, J. B. (1957). *Personnel administration for Thai students*. Bangkok: Institute of

Public Administration, Thammasat University.

- Krejcie, R. V., Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-609.
- Marafino, J. A. (1991). Perceived administrative skills of elementary principals as measured by the assessment center skill dimensions. *Dissertation Abstracts International*, 13(2), 52-07 A.
- Paisey, A. (1992). *Organization and management in school perspectives for practicing teachers and governance* (2nd ed.). London: Longman.
- Russell, R. K. (1976, October). The city elementary school principals. *Dissertation Abstracts International*, 20(3), 1245-A.
- Sergiovanni, T. J. (1980). *Education governance and administration*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Sergiovanni, T. J. (1983). Factors which affect satisfaction of teacher. In *Explorations in educational administration*. Louies: University of Queensland.
- Sergiovanni, T. J., Garver, F. D. (1984). *The school executive: A theory of administration* (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Simon, H. A. (1976). *Administration behavior: A study of decision-making process in administration organization*. New York: The Free Press.
- Slone, E. K. (1983). Principals and inservice training: Knowledge, attitude and mainstreaming practices. *Dissertation Abstracts International*, 44(1), 38-A.
- Tillotson, E. A. (1996). An analysis of technical, human and conceptual skill among student affairs administrators in higher education. *Dissertation Abstracts International*, 57(01). Retrieved from UMI; Dissertation Abstracts (July, 1996).
- Well, R. F. (1978). A study of the major job responsibilities of the elementary school principals. *Dissertation Abstracts International*, 39(1), 2333-A

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.567

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

10 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวนฤมล เชิดงาม รหัส 57970027

งานนิพนธ์เรื่อง ทักษะในการบริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในอำเภอพนมสารคาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเขต 2

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.568

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

13 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตรดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนาม
ต่อไปนี้

นางสาวนฤมล เชิดงาม รหัส 57970027

งานนิพนธ์เรื่อง ทักษะในการบริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในอำเภอพนมสารคาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.569

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวนฤมล เชิดงาม รหัส 57970027

งานนิพนธ์เรื่อง ทักษะในการบริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในอำเภอพนมสารคาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
ในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

แบบสอบถาม**เรื่อง**

**ทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอนมสารตาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ผู้ตอบ ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอน โรงเรียนในอำเภอนมสารตาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตอบให้ตรงกับความเป็นจริง
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำเสนอเป็นภาพรวม และนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น
ไม่มีผลเสียหายต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นางสาวนฤมล เชิดงาม

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความตามที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ประสบการณ์ในการทำงานของท่าน

ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี

ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี

ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

2. วุฒิการศึกษาของท่าน

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประเภทของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

โรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู

ในอำเภอพนมสารคามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาคำถามเกี่ยวกับทักษะในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคามแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับ

การปฏิบัติงาน มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพียง 1 เครื่องหมายในแต่ละข้อ

ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานในระดับมาก

3 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานในระดับน้อย

1 หมายถึง มีทักษะการบริหารงานในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ทักษะการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	ทักษะด้านเทคนิควิธี ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน					
2.	ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีรายละเอียดสมบูรณ์เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา					
3.	ผู้บริหารทำหน้าที่ประธานในการประชุมครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4.	ผู้บริหารวางแผนการใช้อาคาร สถานที่ที่ได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
5.	ผู้บริหารสามารถจัดหาสื่อ และนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของสถานศึกษา					
6.	ผู้บริหารสั่งการและมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม					
7.	ผู้บริหารนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อชุมชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม					
8.	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระเบียบการเงิน บัญชี และพัสดุ และสามารถควบคุม กำกับ ติดตาม ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบ					
9.	ผู้บริหารจัดระบบการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง เป็นระเบียบเรียบร้อย					
10.	ผู้บริหารช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพให้แก่ครู เช่น ได้มีโอกาสศึกษาต่อหรืออบรมดูงาน					
11.	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือกับผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี					

ข้อที่	ทักษะการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
12.	ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ร่วมงานได้อย่างมีผลดี					
13.	ผู้บริหารมีเวลาในการให้คำปรึกษากับผู้ร่วมงานทุกคนในทุกโอกาส					
14.	ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานและทุ่มเทเวลาให้กับหน่วยงาน					
15.	ผู้บริหารเป็นผู้นำอภิปรายที่สามารถจูงใจให้คนเห็นคล้อยตามได้					
16.	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกคน					
17.	ผู้บริหารสามารถขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมาใช้ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม					
18.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ตามความเหมาะสม					
19.	ผู้บริหารเปิดโอกาสแก่ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารงาน					
20.	ผู้บริหารแสดงความยินดีและยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้วยความจริงใจ					
21.	ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารมีความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษาและสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้					
22.	ผู้บริหารสามารถจัดระบบโครงสร้างตำแหน่งของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
23.	ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
24.	ผู้บริหารสามารถจัดระบบการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	ทักษะการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
25.	ผู้บริหารสามารถเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก					
26.	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและขอบข่ายของงานในสถานศึกษาได้					
27.	ผู้บริหารสามารถนำนโยบาย จุดมุ่งหมายและขอบเขตของงานที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
28.	ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาได้					
29.	ผู้บริหารคำนึงถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชนซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
30.	ผู้บริหารสามารถกระจายงานทั้ง 4 งานของสถานศึกษาให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม					

ภาคผนวก ค

- ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาความเป็นสาระทางวิชาการ ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษาทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2

ตารางที่ 18 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการ	คะแนนพิจารณา			IOC	ความหมาย
		ของผู้เชี่ยวชาญ				
		1	2	3		
ทักษะด้านเทคนิควิธี						
1.	ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีรายละเอียดสมบูรณ์เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารทำหน้าที่ประธานในการประชุมครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารวางแผนการใช้อาคาร สถานที่ได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารสามารถจัดหาสื่อ และนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารสั่งการและมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ผู้บริหารนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อชุมชนเพื่อการประชาสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจระเบียบการเงินบัญชี และพัสดุ และสามารถควบคุม กำกับ ติดตาม ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	คะแนนพิจารณา			IOC	ความหมาย
		ของผู้เชี่ยวชาญ				
		1	2	3		
9.	ผู้บริหารจัดระบบการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง เป็นระเบียบเรียบร้อย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.	ผู้บริหารช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้แก่ครูเช่น ได้มีโอกาสศึกษาต่อหรืออบรมดูงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11.	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือกับ ผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น ระหว่างผู้ร่วมงานได้อย่างมีผลดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารมีเวลาในการให้คำปรึกษากับผู้ร่วมงาน ทุกคนในทุกโอกาส	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14.	ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานและ ทุ่มเทเวลาให้กับหน่วยงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.	ผู้บริหารเป็นผู้นำอภิปรายที่สามารถจูงใจ ให้คนเห็นคล้อยตามได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกคน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	ผู้บริหารสามารถขอความร่วมมือจากหน่วยงาน อื่นมาใช้ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดง ความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19.	ผู้บริหารเปิดโอกาสแก่ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม รับผิดชอบในการบริหารงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารแสดงความยินดีและยกย่องชมเชย ผู้ร่วมงานที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้วยความจริงใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	คะแนนพิจารณา			IOC	ความหมาย
		ของผู้เชี่ยวชาญ				
		1	2	3		
ทักษะด้านความคิดรวบยอด						
21.	ผู้บริหารมีความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษาและสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารสามารถจัดระบบโครงสร้างตำแหน่งของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23.	ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารสามารถจัดระบบการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25.	ผู้บริหารสามารถเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26.	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งานและขอบข่ายของงานในสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารสามารถนำนโยบาย จุดมุ่งหมายและขอบเขตของงานที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29.	ผู้บริหารคำนึงถึงความต้องการทางการศึกษาของชุมชนซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30.	ผู้บริหารสามารถกระจายงานทั้ง 4 งานของสถานศึกษา ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 19 ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
 ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอพนมสารคาม สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.86	16	.61
2	.78	17	.90
3	.89	18	.89
4	.72	19	.89
5	.72	20	.81
6	.75	21	.78
7	.72	22	.79
8	.75	23	.79
9	.70	24	.83
10	.75	25	.73
11	.85	26	.87
12	.80	27	.80
13	.76	28	.86
14	.80	29	.72
15	.75	30	.82

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = .98